

SECTIO III.

RELIGIO JUDAICA PER CHRISTUM ABOLITA.

§ I. PRÆCOGNITA.

Stabilita veritate ac divinitate Religionis quondam Judaicæ triplex sub-
ritur quæstio adversus ipsosmet Judæos, qui Legem Mosis in æternum san-
citam fuisse contendunt, curatius hic expendenda : 1ma, utrum ea fuerit
perfectio Legis Mosaicæ, ut perfectior nunquam potuerit surrogari? 2^a, fue-
ritne ex institutione divina perpetuo et ad Mundi finem perstituta? 3^a, num
venerit illa plenitudo temporis, quo Lex Vetus in Novam esset commutanda?
Videlicet Judei nullo in argumento versantur copiosius ac contentiosius,
quam in asserenda Legis Mosaicæ aternitate, cuius immutabilitas inter
eorum dogmata locum obtinet præcipuum. Dignum ergo operæ pretium, ut
et a nobis majori diligentia hoc eorum pervicaciæ fundamentum evertatur.

§ II. THEMATA.

I. Religio Judaica spectatis seu ceremoniis seu præceptis Legis Mosaicæ non
erat perfectissima.

PROBATIO. Ceremoniæ Legis Mosaicæ, quamvis piae et salutares (si pia in
Deum mente frequentabantur) tamen nulla afferebant remedia efficacia
gravioribus delictis; suapte nil conferebant ad veram animi sanctimoniam;
fere in signum ac potius ad vitandam idolatriam a populo in eam prono; et
soli quidem Judaicæ genti præscriptæ. Infirmum ergo sacramentum ad ani-
mam sanctificandam circumcisio corporis, cum qua cordis incircumcis
pravitas non raro persistat, et qua a solis Abrahæ posteris, ac inter hos
etiam a solis masculis sit subeunda; infirmum ergo et egenum sacrificium in
fuso duntaxat animalium sanguine, quo æque parum Deus lætatur, quam
parum vere aversatur immunda quepiam, quaæ creavit, dataque benedic-
tione in usum et obsequium hominis voluit multiplicari.

Neque præcepta Legis Mosaicæ ad perfectum (ad perfectam scilicet dilec-
tionem proximi, ad perfectum castimoniæ studium, ad perfectum terreno-
rum contemptum) Judæos adduxerunt. Evidem jussit Moses, diligere Deum
super omnia et proximum sicut nos ipsos; tamen dilectionem inimicorum
nusquam præcepit, indulta etiam duræ cervicis populo pena talionis. Dam-
navit Moses omnis generis fornicationem, plures tamen uxores permittit et
libellum repudii, virginitate adeo nullibi commendata, ut jusserit etiam,
defuncto fratri improli semen per fratrem superstitem suscitari. Furtum

SECTIO III. RELIGIO JUDAICA PER CHRISTUM ABOLITA.

137

severe prohibuit Moses, at concessis usuris relate ad alienigenas, de pretio
voluntariæ paupertatis nulla prorsus facta mentione.

Et quis ambigat, in his multum præcellere Legem Novam, cui adeo pri-
mordia naturæ saltem integræ præluserant : quo in statu effloruit Virginitas,
et præter res victui necessarias vix quidquam concupiscebatur; in quo nec
plures erant in carnem unam, nec licebat separare, quod Deus conjunxerat.
Quin et mitissimus Moses jam tum de dilectione inimicorum et injuriarum
tolerantia (quod sciret eas virtutes uti excellentissimas, sic Deo acceptissimas
esse) non unum documentum exhibuit Legis Novæ multo perfectioris, quæ
olim id genus virtutum impense commendaret.

II. Religio Judaica non fuit ita a Deo instituta, ut esset æterna, et nunquam
abroganda.

PROBATIO. Lex ipsa Moses et Prophetæ aperte prænuntiarunt fore, ut Deus
Legi Veteri substituat Novam; non modo in gratiam Israel et Juda, sed pro
omnibus mundi populis usque ad extreum terræ et ad mundi finem; non
saxo duntaxat insculptam, sed in corde et visceribus hominum inscriptam;
fore, ut externi ritus Legis Mosaicæ sint abrogandi; arca ipsa et proin ejus
veneratio desitura una cum publico cultu, cuius arca centrum erat; desitu-
rum templum et ejus altare, desitura sacrificia, iisque surrogandum aliud
multo præstantius et in omni loco offerendum; fore, ut transferatur Sacer-
dotium Leviticum substituto Sacerdotibus Aaronicis novo Sacerdote secun-
dum ordinem Melchisedech, qui ipsemet Levi omniumque creditum Patre
Abraham major sit, alteriusque a Levi stemmatis ita, ut jam non e stirpe
Levi, sed ex Africa et Lybia, ex Italia et Gracia, atque ex universis quaqua-
versum gentibus sint assumendi Sacerdotes; fore, ut sedentibus filiis Israel
sine Rege et sine Principe, sine sacrificio et sine altari, sine Ephod et sine
Theraphim veniat abominatio desolationis usque ad consummationem et
finem perduratura. Deut. XVIII. 15. Jerem. XXXI. 31. Isaie. XLII. 6.... XLIX.
6... LXVI. 19-21. Daniel. IX. 26. Oseas III. 4. Psalm. L. 18... CIX. 4... XXXIX.
7. Malach. I. 41.

Novo autem foedere aboleri vetus, leges posteriores derogare prioribus, et
translato sacerdotio necessum esse, ut et legis translatio fiat, nemo est, qui
non rite concludat cum Apostolo. Adde legem positam in temporum, locorum
et personarum circumstantiis manere in perpetuum nequaquam potuisse;
erat autem Lex Mosaicæ certæ regioni accommodata, solis data posteris
Abrahæ ad eorum ab omni alia gente discretionem; nec non inventa ad
cohibendos ab idolatria Judæos; non ergo permanere debuit, nisi quamdiu
regnum Dei angustis limitibus ejus regionis contineretur, Judei a cæteris
gentibus separati consisterent, atque per orbem dominaretur idolatria.

III. Tempus illud, quo Religio Judaica in aliam, scilicet Christianam,
mutanda erat, jam pridem effluxit.

PROBATIO. Quæ Moses et Prophetæ de abroganda Lege Veteri predixerant,
et quæ Messias Novæ Legis auctor ac præco sui adventus signa posuerat,
impleta dudum sunt omnia; ut proin frustra jam a Judæis et incredulis de

sensu prophetiarum lites interserantur, quas multorum suffragia seculorum explicarunt, et nostra etiamnum ætas confirmat. Nam advenit ille Propheta par Mosi, videlicet Christus, qui uterque Propheta, Sacerdos et Rex, uterque splendida patravit miracula, uterque intima Dei familiaritate usus, uterque foederis inter Deum et homines mediator fuit. Promulgata est Lex Nova, ad vaticinium Jeremiæ, non scripta digito Dei in lapide, sed in visceribus et in tabulis cordis carnalibus; quæ propter sanguinis Christi virtutem et gratiæ divinæ efficaciam ex conditione pacti irrita esse non potest; quæ non in circumstantiis temporum posita, æterna esse debet; quæ hominum conditioni accommodata et sanctissima ad veram sanctitatem vitæque perfectionem adducit. Sacerdotium Aaronis sublatum est sine spe restitutionis: nam non solum nullos Judæi sacerdotes habent, sed ita sunt confusæ eorum familiæ, ut qua Tribu quisque oriundus sit, plane nesciant. Cessant eorum sacrificia, quæ re ipsa offerunt nulla, nec offerre licet extra templum Hierosolymitanum; et aliunde est magnum nomen JEHOVÆ in gentibus, cui ab ortu solis usque ad occasum sacrificatur et offertur oblatio munda.

Eversa toto pene orbe Idolatria pridem est; et vocatæ ad agnitionem veri Dei, Religionisque unitatem plurimæ gentes Deum unum agnoscent, nec Mosaicis ritibus, sed longe aliis illum colunt; ad quem usque eventum Patriarcha Jacob duraturum esse statum Judaicum significaverat in illo celebri vaticinio (Gen. XLIX.), in quo Messiam prædictum crediderunt omnes olim Judæi, et de Messia illam gentium expectationem intelligent omnes interpretes, ut jam non amplius expectent novum de cœlo doctorem. Templum secundum, quod aedificavit Zorobabel, quodque Judæorum, juxta prophetias Danielis, Aggæi et Malachiæ, ultimum esse debuerat, jamdum ab annis 1700 dirutum est. Effluxerunt LXX Danielis Hebdomadæ, hoc est, anni 490 a restauratione urbis usque ad unctionem Sancti sanctorum, prophetiarum impletionem, expiationem peccati, urbis destructionem et abolitionem sacrificiorum. Venit ergo Messias, et dissipatis Veteris Testamento umbris longe sublimiorem in omnium salutem instituit Religionem, vide licet Christianam ex ipsis status Judaici ruderibus enascentem, atque adeo decantatam a Prophetis; in qua lupi et agni, gentiles et Judæi tamdiu ab invicem separati, ejusdem demum vinculo Religionis erant conjungendi.

Vide Inst.. Theol. de Legibus, item de Verbo Incarn. et P. Franc. Xav. WIDENHOFFER S. J. Scripturam dogm. et polem. Explicatam Tom. II. Wirzburgi, 1753.

Obj. I. Lex Mosaica est lex divina; sicut ergo Deus non mutatur, ita nec lex Dei omnia ob fixum et certum finem agentis: est opus Dei; opera autem Dei perfecta sunt: non ergo ejus imperfectio causa erat infinite sapienti Legislatori, illam mutandi vel abrogandi. Inde est, quod Prophetæ tantum predixerint, renovandam in melius esse Legem Mosis; quod re ipsa contigit sub Nehemia, ita ut fœdus cum Deo tunc initum fuerit accurate custoditum, Synagogæ plures extrectæ, atque aucta Dei in populum beneficia.

Ita GROTIUS exponit illud vaticinum Jerem. XXXI. 31.

Resp. Ni probent Hebrei, quod Lex Mosaica ceremonialis et judicialis sit absolute perfectissima pro omni tempore, decreta a Deo tanquam æterna et absolute immutabilis; eademque semper et necessario futura sit ratio Legis

conservandæ, quæ fuit ferendæ, actum agunt. Perfecta est Lex; attamen Deus dispensavit in Lege, tum circa panes propositionis non edendos, nisi a sacerdote, vel qui sit ex tribu Levi, quos nihilominus comedebat David, nec a Deo, nec a Propheta idcirco reprehensus; tum circa suspensum in ligno, cuius cadaver eadem die sepeliendum erat, cum idem David Gibeonitis concesserit, ut septem viri de domo Saul septem mensibus manerent suspensi. Quibus aliisve exemplis permotus MAIMONIDES declaravit, obtemperandum esse Prophetæ quidlibet contra Legis vetitum jubenti, excepta idolatria; verum qui potest dispensare, potest et abrogare.

Jeremias ac cæteri Prophetæ de Nova Lege eloquuntur Veteri substituenda, quæ non sit juxta pactum præcedens, quæ domui Israel, æque ac domui Jacob atque universis gentibus sit tradenda, quæ non saxo, sed cordibus et intimis visceribus inscribenda sit. Hæc vero nullatenus convenient Legi sub Nehemia datæ, quæ fuit ipsa Lex Mosis. Mirum proinde, quod GROTIUS christiani nominis scriptor malit cum aut pro Judæis queritare diverticula, quæ sua Christianis infirmant argumenta, et inimicis christianorum opitulentur; quam discere ab Apostolo, quod Jeremiæ vaticinum in Christo novi foederis auctore fuerit completum. Eo quippe deducit misera prurigo loquendi et sentiendi nova, ut ad libitum multiplicantur Synagogæ; ut plura in exitu c Babylone fingantur prodigia, quam facta sint in monte Sinai; ut major et solemnior fiat apparatus ad illam sub Nehemia renovationem, quam ad primam Legis institutionem ac promulgationem; quamvis ad istam tam splendide illuxerit tremenda Dei Majestas, ut nusquam magis.

Obj. II. Ut Lex Vetus sit et dicatur abrogata, abrogari præprimis debuit circumcisionio, utpote character Legis antiquæ; siue Legis Novæ character baptismus est. Sed circumcisionis abolitio et nullibi legitur prædicta, et in hunc diem perdurat inter Judæos ritus circumcisionis; et pactum circumcisione obsignatum, Mosisque legitima vocantur sempiterna; ergo licet diruto templo, et abolitis per vim Principum sacrificiis, Religio tamen Judaica ex parte etiamnum subsistit.

Resp. Hæc argutatio falsis ac cariosis innititur fundamentis; falsa igitur et cariosa est. Nimurum supponit, Legis Mosaicæ distinctivum characterem fuisse circumcisionem; en falsum! nam circumcisione et fuit ante Legem Mosaicam, et fuit sub Lege, et post Legem etiam ab aliis, quam Judeis, adhibita. Supponit veri nominis æternitatem pro Legi Mosaicæ divinitus decretam; en cariosum! nam hæc æternitas (cui similis eadem Scripturæ phrasii nonnisi ad finitum, ad definitum et ad breve etiam tempus profenditur) jamdum ante septemdecim secula suam vidit consummationem. Jamdum Abraham ante Mosen ex jussu Dei et se et filium suum Ismael, et omnes vernaculae domus sue circumcididerat. Circumsci etiam Ismaelitæ Arabiam incolentes, Et usque hodie Judææ Palæstinæque confines populi circumciduntur, et præcipue Ægyptii et Idumæi, Ammonitæ et Moabitæ, et omnis regio Saracenorum, ita ut, Mahometani quoque circumcisionem non a Judæis, sed ab Arabibus Ismaelitis verius desumpserint.

Ita de Ismaelitis ORIGENES Philocal. c. 3. Et de reliquis S. HIERON. in Jerem. c. IX.

Etiam de servo dixit Moses in Deuteronomio: « Serviet tibi usque in

ceterum : » qui tamen servus anno jubilæi libertati restituendus est ex Levitico. Etiam terra Chanaan in possessionem æternam promissa Abrahæ et semini ejus in libro Genesis, annis jam 1700 alienæ subest potestati. Quid igitur? eadem loquendi formula non perpetuitatem, sed diuturnitatem Legis Mosaicæ significat, ad usque illud tempus, quo Domino Legis visum fuerit, novam sancire. Analogia est in quibusdam humanis legibus, quas Principes ut discernant ab aliis certo tempori adstrictis, vocare solent perpetuas; quin a se abdicent potestatem, illas etiam, ubi res postulat, immutandi.

Obj. III. Ipsemet, dum viveret, Christus Legi se accommodavit : Apostoli etiam post mortem Christi Synagogas frequentarunt : Deus speciali providentia Judæos in hunc diem conservat et tuetur; ergo necdum penitus rescissum est pactum Mosaicum, et quamvis careant Judei civitate, templo, rege et sacrificio, illud tamen pactum firmum ratumque manere potest, fere sicut tempore captivitatis Babylonicae.

RESP. Evidem Christus Legem exakte adimplevit, quia divinam et illo adhuc tempore vigentem, attamen partem Legis Mosaicæ moralem ad maiorem perfectionem sublimavit, parti figuranti substituit veritatem, et redi-
vivus ex mortuis Novam Legem suam præcepit Apostolis per universum orbem propagandam ac promulgandam omni creaturæ, idque sub intentata exclusione a regno celorum non renatis per baptismum Christi. Apostoli, ut cum honore sepeliretur Synagoga, et ne ritus quondam vere divinos statim omnes condemnarent ceu superstitiones; aliquanto tempore Legalia observarunt, dum Lex inter ruinas templi et urbis contumularetur; attamen Legis Mosaicæ necessitatem negabant in Concilio Hierosolymitano : prædicarunt in templo et in Synagogis Religionem a Christo institutam. ceu inde ab orbe condito promissam, a Prophetis prænuntiatam, et a Lege Mosaicæ, innumeris figuris adumbratam.

Quod Deus conservet ac tueatur Judæos : et justitia est, ut profugi et vagi super terram (sicut Cain ille fratricida) omnibus in memoriam revocent fusum a se sanguinem justi Abelis, iramque Dei deicidæ in habitu demonstrent : et providentia est, ut Christo et Evangelio testes sint omni exceptione majores, qui si penitus extinti fuissent, negarent fors infideles, ullos unquam fuisse ante Christum Prophetas, aut unquam viguisse apud Judæos expectationem Messiae : et bonitas est in reliquias istius gentis, quam suo quondam tempore ad Christi fidem conversam in ejusdem Religionis societate cum gentilibus coniunget, prout Apostolus et antiquiores Prophetæ annuntiarunt.

Igitur nulla prorsus comparatio est hujus tam diuturnæ, tam universalis, tam acerbæ calamitatis Judaicæ cum alia captivitate : hæc quippe omnis nonnisi septuaginta annis duravit, illa vero obtinuit jam annis mille septingentis, per tempus fere longius, quam quo steterat Res publica Judæorum. Tempore regis NABUCHONOSOR remansit Jerosolymis et in Judæa magna pars populi : in Babylone suos habebant judices, quin et thronum regis : addebant animos clarissima Prophetarum vaticinia, septuaginta duntaxat annos determinante Jeremia, Isaia nomine adeo compellante CYRUM liberatorem, et Ezechiele novæ urbis ac templi formam describente. Quam vero dispar rerum facies in hac extrema captivitate? Nullis recreantur pro-

missionibus divinis, cernunt gentem alienam possidere suam quondam regionem, nomen suum omnibus populis invisum sentiunt, suis conatibus et cæptis obstare Numen, semper experti.

De his plura in sequenti Sectione.

§ III. COROLLARIA.

Quam igitur præstans est illa gnome Augustiniana : « dispersi sunt Judæi, testes iniquitatis sue et veritatis nostræ ; ipsi habent prophetias de Christo, nos Christum : videte, quomodo de inimicis nostris alias confundimus inimicos » ? De Messia, de adventu, de vita, de doctrina, de morte et de gloria Messiae pene omnia noverant Judæi ex Revelatione, que circa aliqua quater mille, circa alia bis mille, circa pleraque quadragecentis annis antecessit natales Messiae. Ea omnia in persona Christi exactissime adimpta; ea omnia Christianis fidelissime a Judæis tradita sunt. Et mirum! gentes iis fidem habent, non Judæi; Judæi quam zelosi pro rebus prædictis, tam increduli circa impletas predictiones ac prophetias. Attamen, velint, nolint Judæi; et probant Christi adventum, si Christum recipient, utpote depositarii prophetiarum de Christo; et probant Christi adventum, si Christum non recipient, quatenus adimplent alias de sua pervicacia prophetias.

Vide AUGUSTINUM in Psalm. LVII. P. BUFFIER S. J. in appendice contra Judæos pro veritate Religion. Christ. n. 369. Item, *Défense de la Religion Révélée, extraite des Ecrits pour la Fondation de M. BOYLE*, tom. VI, p. 330.

SECTIO IV.

TESTIMONIA JUDÆORUM PRO VERITATE CHRISTIANA.

§ I. PRÆCOGNITA.

Quod ex ipsa Lege Mosaicæ, ex Mosis et Prophetarum vaticiniis hactenus demonstratum de Judaismi abrogatione ac Christianismi surrogatione, utraque dudum impleta; idipsum argumentis veluti domesticis (aut ad hominem, ut vocant) stabiliendum videtur, ex ipsis tum scriptis historicis Judæorum, tum maxime Talmudicis, qui in summa apud illos veneratione sunt; nec non ex moderno statu Hebræorum, ut sic nihil admodum relinquantur effugii, quod suæ perfidiae prætexere possint. Evidem VOLTAIRE cum suis pro dictatoria sua impietate palam affirmat, de Christo ejusque gestis nihil prorsus memoriae proditum esse, sive a Philone, sive a Josepho, quamvis utroque Scriptore synchroно, utroque Historico Judæorum diligentissimo, utroque maximi nominis inter Judæos; eo protervie progressus, ut quod circumfertur Josephi de Christo testimonium luculentissimum ac